

TOUR DE BOER: kijken naar kansen in de Krimpenerwaard

Langs bij de boeren in het gebied en kennismaken met kansrijke ideeën voor de Krimpenerwaard. Met dat doel organiseerde Proeftuin Trots op de Krimpenerwaard op 19 oktober een Tour de Boer. Een rondgang langs 3 locaties waar te zien en te horen was wat natte teelten zijn en doen, hoe onderwaterdrainage werkt, het effect van kruiden in je gras en hoe kringlopen kunnen sluiten. En hoe dat bijdraagt aan een weerbaar en veerkrachtig landbouwsysteem.

Èchte interesse in elkaar

Om 9.30 startte de tour en werden de eerste deelnemers verwelkomd bij Melkveebedrijf Verkaik in Ouderkerk a/d IJssel, bij het demoveld Natte Teelten in Gouderak en bij melkveebedrijf De Vries in Stolwijk. Zoals een van de tourdeelnemers aangaf: “Ik wil weleens zien wat er allemaal gebeurt en waarom. Welke ontwikkelingen spelen er in ons gebied?” Die interesse en betrokkenheid op elkaar, is precies wat we willen bereiken in Proeftuin Krimpenerwaard. Zien en beleven helpt om ook het

'waarom' te begrijpen. Een belangrijke voorwaarde om gezamenlijk te werken aan landbouw met toekomstwaarde.

Welke teelten hebben toekomst?

Met die vraag was een van de bezoekers aan de demovelden van Natte Teelten zijn tour begonnen. Daar konden Anna Koornneef van het Veenweiden Innovatiecentrum en Youri Egas van het Kennis Transfer Centrum (KTC) Zegveld meer over vertellen. Op de demovelden aan de Schaapjeszijde lieten zij de teelten zien die op grotere schaal worden onderzocht bij het KTC in Zegveld, zoals de lisdodde, duck potato (pijlkruid), riet en wilg.

Anna: “Natte teelten kunnen bijdragen aan vermindering van bodemdaling. Wij onderzoeken op het KTC welke daar het meest geschikt voor zijn en bovendien economisch perspectief bieden, bijvoorbeeld bruikbaar zijn voor consumptie, bouwmaterialen of andere toepassingen. Niet alles blijkt geschikt, zoals de wilg. De Lisdoddetafel hier laat de kansen van lisdodden zien. En een duck-potato is ook geschikt voor humane consumptie, maar de teelt zelf, de opbrengst, verwerking en het vermarkten is weer

een volgende stap.”

Op de uitgesproken zorg van een melkveehouder over de toekomst van de melkveehouderij als grond ‘op zou gaan’ aan natte teelten, gaf Anna aan dat natte teelten één van de opties is om bodemdaling tegen te gaan, maar melkveehouderij in combinatie met onderwaterdrainage ook perspectiefvol is.

Bodemdaling en schoon water

Dat melkveehouders kunnen bijdragen aan vermindering van bodemdaling, kwam aan bod bij de presentaties van Karel van Houwelingen van KTC Zegveld en Aart de Zeeuw, projectleider DAW Krimpenerwaard. Met adaptief watermanagement bijvoorbeeld: peilgestuurde onderwaterdrainage die bodemdaling tegengaat omdat onderwaterdrains in droge perioden het slootwater tot in het midden van de percelen brengt. Daardoor droogt de veengrond minder uit en klinkt minder in. In natte perioden zorgen de onderwaterdrains voor betere ontwatering, en daarmee voor betere draagkracht van de grond.

Niet alleen tegen bodemdaling, maar ook voor het verbeteren van de waterkwaliteit in het veenweidegebied pakken melkveehouders hun rol, bijvoorbeeld door te zorgen voor minder erfafspoeling naar de sloten. Iets waar gastheer Marinus de Vries al jaren actief aan werkt omdat hij, zoals hij zelf zegt “niet alleen mooi grasland wil hebben, maar ook mooie en gezonde sloten.”

Met gras van eigen grond zitten we in de Krimpenerwaard goed!

Tim van Noord van PPP-Agro Advies liet aan de hand van statistieken, bedrijfscijfers en onderzoek in het gebied zien dat kringlooplandbouw kansen biedt voor melkveehouders in de Krimpenerwaard. “Hoe meer het lukt de kringlopen van voer, mest en mineralen te sluiten, hoe meer we bijdragen aan betere waterkwaliteit en minder bodemdaling. En als het gaat om eiwitvoorziening, met gras van eigen grond als basis zitten we in de Krimpenerwaard goed!”

Smakelijk weidebuffet

Op het gastbedrijf van Mart Jan Verkaik konden tourdeelnemers een bijzonder perceel zien. Daar groeide een mix van gras, klaver, cichorei, smalle weegbree en een mix van andere kruiden. Volgens Nick van Eekeren van het Louis Bolk Instituut dragen kruiden in het grasland bij aan een stabielere graslandproductie, een betere mineralenvoorziening en diergezondheid. Daarnaast stimuleert een weiderantsoen met kruiden biodiversiteit en biedt grasland met kruiden een aantrekkelijke omgeving voor weidevogels.

Kruiden in je gras? Gewoon proberen!

De keuze van Mart Jan om aan deze proef mee te doen was simpel: "Ik wil gewoon gezonde koeien, met zo min mogelijk middelen van buiten mijn bedrijf. Hier, op deze grond moet het gebeuren. En wat werkt dan het beste? Waar zowel mijn grond als mijn koeien het goed op doen? Ik ben niet bang om iets nieuws te proberen, dus zo'n proef hier op mijn bedrijf is alleen maar interessant. Binnenkort gaan de koeien erop. Ik verwacht dat er uiteindelijk zo'n twee kruiden overblijven die het goed gaan doen. En dat ik dan een mengsel van kruiden en gras in combinatie met mais of zelfs zonder mais kan voeren. Dus alles van m'n eigen grond.'

Grasgroei en bemesten: check de bodemtemperatuur!

Wim Honkoop van PPP-Agro Advies liet zien hoe een bodemsensor het vochtgehalte en de bodemtemperatuur (°C) op 20 centimeter diepte meet. Belangrijke informatie om het juiste moment van bemesten te bepalen in relatie tot grasgroei. "Bodemtemperatuur, weersomstandigheden en de bodemvochtsituatie beïnvloeden de grasgroeiomstandigheden. Als je bij bemesting daar rekening mee houdt, zorg je voor optimale benutting van nutriënten door het gras en dus voor een betere

gewasopbrengst. Adaptief bemesten noemen we dat; bemesten op het juiste moment, als de plant het nodig heeft."

Kijken en meebewegen, de basis van adaptieve landbouw

In Proeftuin Krimpenerwaard gebruiken we het begrip **adaptieve landbouw**. Daarmee bedoelen we een landbouwsysteem dat kan meebewegen met de natuurlijke veerkracht van bodem, gewas en dieren. Dat voortdurend kijkt naar wat werkt en wat niet, en waarom dan niet? Alleen dan ben je in staat onder veranderende omstandigheden te produceren en lever je toekomstwaarde.

Heeft u daar ideeën voor of wilt u meedoen? Mail dan naar info@proeftuinkrimpenerwaard.nl dan nemen we contact met u op.